

**Програма
захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання
у Софіївській селищній територіальній громаді на 2023 – 2025 роки**

**I. Склад проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом
розроблення і виконання Програми**

Стабільність держави, її економічний розвиток, значною мірою залежать від фізичного та духовного розвитку дитини, ставлення держави до її проблем, інтересів та потреб.

Дитинство-найважливіший, самобутній і неповторний період у становленні особистості. Саме в дитячі роки людина потребує найбільшої уваги та захисту. Від ставлення до дітей, розуміння їхніх проблем, інтересів та потреб, стану охорони дитинства залежить не тільки доля кожної конкретної дитини, а й розвиток суспільства в цілому.

В той же час, зазначене питання нерозривно пов'язане з питанням державної підтримки сім'ї, оскільки вчасне реагування на потреби сім'ї, включаючи адміністративний вплив на батьків, формування навичок відповідального батьківства у молоді, є однією з передумов для запобігання соціальному сирітству, забезпечення безпечного сімейного середовища для дитини, дотримання державних гарантій і конституційних прав дітей.

На сучасному етапі розвитку українського суспільства, надання якісних соціальних послуг дітям та сім'ям, посилення їх соціально-правового захисту є одним з пріоритетних напрямків здійснення державної соціальної політики.

Виконавчим комітетом Софіївської селищної ради проводиться цілеспрямована робота щодо підтримки сімей, захисту прав дітей, попередження бездоглядності дітей, розвитку сімейних форм влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Особливої уваги потребують сім'ї, що перебувають у соціально-небезпечному становищі. Постійно ведеться робота з виявлення дітей, які потребують соціально-правового захисту.

Причинами такого становища є сімейні проблеми, неспроможність багатьох сімей виховувати дітей, мотивована бідністю, безвідповідальністю батьків, безробіттям, погіршення матеріального благополуччя населення.

Формування навичок відповідального батьківства у молоді та батьків із низьким батьківським потенціалом є однією з передумов запобігання соціальному сирітству. Забезпечення безпечного сімейного середовища для дитини, дотримання державних гарантій і конституційних прав дітей в колі родини та громади – це шлях до щасливого дитинства.

Правовий захист дітей є системою заходів правового, організаційного, фінансового плану, спрямованою на гарантування безпеки їх повсякденного життя і призначеною для здійснення допомоги дітям, які через різні обставини

залишилися позбавленими (повністю або частково) тих пілг і послуг, які необхідні для їх нормального розвитку.

Особливої уваги потребує питання злочинності та правопорушень неповнолітніх. Сьогодні боротьба із злочинністю неповнолітніх передбачає координацію зусиль органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, відділів та служб, що працюють в інтересах дітей, в тому числі і правоохоронних органів.

Актуальність проблем дитинства для перспективи розвитку держави, завдання посилення результативності позитивних процесів у цій сфері обумовлюють потребу у виробленні якісного підходу щодо забезпечення дітям повноцінного розвитку відповідно до їх потреб, змін у механізмах співпраці органів місцевого самоврядування та громадськості.

Для вирішення соціально-правових питань потрібна комплексна система заходів, орієнтована на дітей, які потребують підтримки з боку держави, чим і зумовлена необхідність розробки, прийняття та виконання Програми захисту прав дітей та розвитку сімейних форм виховання у Софіївській селищній територіальній громаді на 2023 – 2025 роки“ (далі – Програма).

II. Мета Програми

Метою Програми є забезпечення конституційних прав і законних інтересів усіх дітей громади. Підтримка дитини в сім'ї та самої сім'ї, як інституту для дитини. Підтримка та захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Підтримка дітей та сімей із дітьми, які потребують особливої соціальної уваги.

III. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Основними шляхами та напрямками реалізації Програми в громаді є:

- організація роботи стосовно підвищення ролі сімейних цінностей, виховання відповідального батьківства та запобігання соціальному сирітству;
- підвищення рівня соціального захисту сімей, в тому числі сімей з дітьми, та дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;
- створення належних умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї або в оточенні максимально наближеному до сімейного;
- всебічне забезпечення конституційних прав та законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які залишилися без піклування батьків.

IV. Очікувані кінцеві результати виконання Програми

Реалізація Програми сприятиме:

- запровадженню системи захисту прав дітей;
- активізації громадськості щодо підтримки сімей з дітьми;
- створенню безпечного та сприятливого середовища для розвитку дитини;
- зменшенню чисельності бездоглядних та безпритульних дітей;

- проведенню відповідної роботи, щоб жодна дитина не буда вилучена з сім'ї без надання комплексу наявних соціальних послуг у громаді;
- поширенню сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- поліпшенню стану захисту житлових прав дітей–сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- проведення відповідної роботи щодо протидії домашньому насильству в сім'ї за ознакою статі.

V. Строки та етапи виконання Програми

Програма реалізується протягом 2023 – 2025 років у один етап.
Початок виконання Програми січень 2023 року, закінчення – грудень 2025 року.

VI. Перелік завдань і заходів Програми

- Програма передбачає реалізацію таких пріоритетних завдань:
- комплексний підхід при вирішенні проблемних питань дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, неповнолітніх, які повернулися з місць позбавлення волі;
 - застосування ефективних форм соціальної підтримки дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах;
 - створення умов, які сприятимуть зниженню рецидивної злочинності серед неповнолітніх;
 - підвищення загального рівня правової культури неповнолітніх;
 - забезпечення прав дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейне виховання;
 - здійснення та захист прав і законних інтересів неповнолітніх, охорона їх життя і здоров'я, забезпечення оптимальних умов формування особистості, усунення джерел негативного впливу на умови життя та виховання;
 - створення умов для народження повноцінної дитини, збереження її здоров'я протягом усього періоду дитинства, забезпечення доступу до медичних послуг;
 - створення рівних умов для доступу кожної дитини до високоякісної освіти (дошкільної, загальноосвітньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої) для забезпечення розвитку особистості, суспільства і держави;
 - реалізації права дітей на сімейне виховання, насамперед, біологічними батьками, у родинах усиновлювачів, опікунів, піклувальників, в прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу;
 - забезпечення належних умов життєдіяльності, соціальної, медичної, психологічної та матеріальної підтримки серед дітей з числа внутрішньо переміщених осіб;
 - активізації процесу формування у дітей здорового способу життя;
 - створення системи надання дітям психологічних, соціально-педагогічних, медичних, юридичних, інформаційних та інших послуг незалежно від місця проживання;

- створення умов для повноцінного життя в суспільстві дітей з особливими потребами;
- ліквідації торгівлі дітьми, сексуальної експлуатації, інших форм жорстокого поводження з ними, створення умов для ефективної реабілітації дітей;
- профілактики правопорушень з боку дітей, зменшення кількості злочинів, вчинених дітьми;
- пропагування національної культури та духовної спадщини, патріотичного виховання дітей, проведення роботи з виявлення та підтримки обдарованих дітей;
- забезпечення широкої участі дітей у житті суспільства;
- активізації діяльності територіальної громади у сфері захисту прав дітей.

Детальний виклад завдань і заходів Програми наведений у додатку до Програми.

VII. Ресурсне забезпечення Програми

Забезпечення реалізації заходів, передбачених Програмою, здійснюється за рахунок коштів державного та селищного бюджетів, державних та недержавних цільових фондів, благодійних внесків, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством України.

VIII. Організація управління та контролю за ходом виконання Програми

Замовником Програми є Виконавчий комітет Софіївської селищної ради, відповідальним виконавцем – служба у справах дітей Виконавчого комітету Софіївської селищної ради, співвиконавцями – відділ розвитку соціальної сфери, відділ освіти, фінансово-економічний відділ, відділ культури, туризму, молоді та спорту Виконавчого комітету Софіївської селищної ради (в межах своєї компетенції), поліцейський офіцер громади, відділ ювенальної превенції відділення поліції № 9 Криворізького РУП Головного управління Національної поліції України в Дніпропетровській області (далі – ювенальна превенція), заклади охорони здоров'я.

Управління та контроль за виконанням Програми, визначення порядку інформування (строків та форм звітності про хід виконання) здійснюють: служба у справах дітей Виконавчого комітету Софіївської селищної ради, постійні комісії Софіївської селищної ради – з гуманітарних питань, з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва.

Секретар селищної ради

Людмила НАЗАРЕНКО

